

ZÁVĚRY KONFERENCE

Konference „Samá voda ve Vodňanech“

Kdy: čtvrtek 29. – pátek 30. května 2025

Kde: Mezinárodní environmentální vzdělávací, poradenské a informační středisko ochrany vod
MEVPIS, Na Valše 207, 389 01 Vodňany

Pořadatel: Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, z.s., Sekce Správa zeleně

**Řešení klíčových otázek spojených s ochranou vody v krajině a rozvojem
udržitelného rybníčního hospodaření**

Deklarace konference 🌿 🌊 😊

Rybníky jsou historickou součástí naší krajiny, jsou významnými krajinotvornými prvky s mnoha funkcemi. Kromě produkční funkce zajišťují plnění ekosystémových i dalších funkcí. Zadržují vodu v krajině, ochraňují proti povodním, zvyšují hladinu podzemních vod, přispívají k dočišťování povrchových vod, tvoří významné biotopy pro mnoho živočichů a rostlin. Mezi významné se řadí i kulturně-historické a rekreační funkce rybníků.

Míru plnění jednotlivých funkcí ovlivňuje mnoho faktorů jako jsou například zdroj vody, pozice rybníku ve vztahu k vodnímu toku, geomorfologie rybníka a charakter rybníčního hospodaření. Rybníky jsou „efemérními“ ekosystémy, které vyžadují neustálou péči a spolupráci rybářů, vědců a ochrany přírody.

Jsme si vědomi významu rybníků jako klíčových ekologických, hydrologických a krajinných prvků a zdůrazňujeme nutnost komplexního přístupu k jejich správě. Integrace ekologických, hospodářských a rekreačních funkcí je nezbytná pro dlouhodobou udržitelnost rybníkářství. Jsme přesvědčeni o potřebě zachování a obnovy biodiverzity, zlepšení kvality vod a celkové stability vodních ekosystémů. Podporujeme přírodě blízké hospodaření a ochranu vodních ekosystémů jako klíčové priority budoucího rybníčního managementu.

Cíle: 🌿 🗨️ 😊

Rybniční hospodaření, které nebude negativně ovlivňovat ekosystémové ani další funkce rybníků, avšak pro vlastníky či pachtýře bude ekonomicky smysluplné s minimálním negativním ovlivněním čistoty vody a biodiverzity.

Shrnutí a doporučení vzešlá z konference 🌿 🗨️ 😊

1. Hospodaření na rybnících:

- Výrazně snížit zatížení rybníků regulací aplikace organických a anorganických hnojiv a minimalizací přikrmování ryb za účelem omezení eutrofizace a podpory dobrého stavu vodních ekosystémů.
- Zavést motivační nástroje pro polykulturní obsádky s vyšším podílem dravých druhů ryb, a zároveň omezovat podíl kapra, aby nedocházelo k přetěžování ekosystémů nadměrnou eutrofizací a podkalemí vody.
- Přijmout opatření a zlepšit nastavení podmínek pro extenzivní hospodaření, zvláště v chráněných a ekologicky citlivých lokalitách, se specifickými podmínkami pro každý rybník na základě jeho individuálních ekologických potřeb.

2. Ekologické principy a ochrana: 🌿 🗨️ 😊

- Zavést komplexní management sedimentů, zahrnující, pravidelné monitorování fosforu a dalších živin v sedimentech a přijímání operativních opatření k jejich snížení.
- Podporovat aktivní obnovu a ochranu ponořené a litorální vegetace, jako významného stabilizačního prvku rybníčních ekosystémů.
- Realizovat cílený a pravidelný monitoring výskytu invazních druhů živočichů a rostlin, s cílem včasného zásahu a minimalizace jejich negativního vlivu na původní biodiverzitu a stabilitu ekosystému.

3. Správní a legislativní opatření: 🌿 🗨️ 😊

- Podporovat proaktivní komunikaci a spolupráci mezi všemi zainteresovanými subjekty – orgány státní správy, samosprávami, rybáři, hospodáři, neziskovými organizacemi a místními komunitami.
- Prosazovat jednoznačné a transparentní podmínky v rozhodovacích procesech a zajistit jejich důslednou kontrolu a dodržování.

- Dopracovat a prosadit chybějící účinnou legislativu, umožňující cirkulární hospodaření s živinami, protože rybníky jsou významnými recipienty fosforu a dalších živin, které ovlivňují chování rybníčního ekosystému i chování vodních toků pod nimi a živiny usazované v sedimentu by měly být cirkulárně využívány, tj. navraceny na zemědělskou půdu. K tomu je nutné vytvořit dobré legislativní i ekonomické podmínky, proces povolování zprůhlednit, zjednodušit a urychlit. Retence živin v zemědělské půdě je nedostatečná, je třeba ji zlepšovat a napomoci tak snížení obsahu živin v povrchových vodách.
- Zavést transparentní a dostupný systém pro pravidelné monitorování a vyhodnocování ekologických a hydrologických ukazatelů kvality vody a stavu rybníků, který umožní rychlé reagování a úpravu hospodářských praktik. Kontrolovat legislativně nastavené požadavky – dotčené DOSS musí mít dostatečnou časovou kapacitu na provádění smysluplné kontroly. Základní kontrolou je průhlednost vody, míra výskytu hrubého zooplanktonu a další parametry. Tu by měl dotčený orgán provádět pravidelně fyzicky na místě ne jenom z doložených výsledků měření.
- Provádět a vyhodnocovat kontrolu nastavených parametrů v delší časové ose, protože se každý rybník chová úplně jinak v místě i čase. Nastavené požadavky parametrů musí být možno pro další vegetační období měnit, v závislosti na průběžných výsledcích (např. regulací rybí obsádky v případech trvale snížené průhlednosti vody a nedostatečné velikosti zooplanktonu).

4. Motivace, spolupráce a vzdělávání: 🌱 🌐 😊

- Vzhledem k tomu, že rybník představuje velmi složitý ekosystém, který ovlivňuje řada vnějších vstupů od zdroje vody na vstupu, míry její saturace živinami a polutanty, až po způsoby hospodaření dnes i v minulosti (paměť sedimentu), je pro udržitelné rybníční hospodaření nutná interdisciplinární spolupráce a výměna informací a zkušeností.
- Je tedy potřeba rozvíjet a aktivně posílit spolupráci mezi akademickou sférou, výzkumnými institucemi a vzdělávacími organizacemi, za účelem podpory výzkumu, vývoje nových technologií a osvěty v oblasti udržitelného hospodaření na rybnících. Je potřebná podpora mezioborové spolupráce vlastníků, rybářů, hydrobiologů, hydrologů, zemědělců a státní ochrany přírody.
- Dále je potřeba rozvíjet a aktivně podporovat specializované vzdělávací programy, workshopy a semináře zaměřené na sdílení znalostí, zkušeností a příkladů dobré praxe z oblasti ekologicky šetrného a udržitelného rybníkářství. Nastavit a podpořit

průběžné vzdělávání hospodařících subjektů, dotčených orgánů státní správy i dalších aktérů. Zúčastněné subjekty by měli mít dobré znalosti o chování rybníčních ekosystémů a ovlivňování procesů jednotlivými vstupy. V základních parametrech musí umět „číst“ rybník a vědět, jaké konsekvence může mít jejich dílčí rozhodování na chování celého vodního ekosystému.

- Je potřeba více rozvíjet edukaci široké veřejnosti nejen pro získání alespoň základních znalostí o chování rybníčních ekosystémů a jejich ochraně, ale i k formování a vytváření společenské poptávky po kvalitním rybím masu! Způsob rybníčního hospodaření přímo a zásadně ovlivňuje kvalitu rybího masa. Kvalitní kapří maso je důležitým zdrojem „zdravých“ nenasycených mastných kyselin, které kapr získává z přirozené potravy, zejména zooplanktonu a zoobentosu. Při hospodaření, při kterém převládá dokrmování energeticky bohatými krmivy (obilí – sacharidy), klesá kvalita rybího masa a zvyšuje se podíl „nezdravých“ nasycených mastných kyselin (maso je tučné a postrádá potřebné živiny). Formování společenské poptávky po zdravém masu může být přirozeným ekonomickým nástrojem pro zlepšení stavu našich rybníků. Pravděpodobně dílem z neznalosti veřejnost v ČR zatím spíše rezignuje na kvalitu tuzemského rybího masa a na rozdíl od okolních států nepožaduje kontrolu jeho tučnosti. Nekvalitní strava ryb se projevuje i na chuti masa. Nestačí jen před prodejem ryby nechat v čisté vodě, je potřeba jim od malička nabídnout kvalitní a přirozenou stravu.
- Zavést dostupné finanční nástroje a motivační programy, které by podpořily vlastníky a správce rybníků v zavádění ekologicky odpovědných opatření, včetně grantových a dotačních mechanismů.

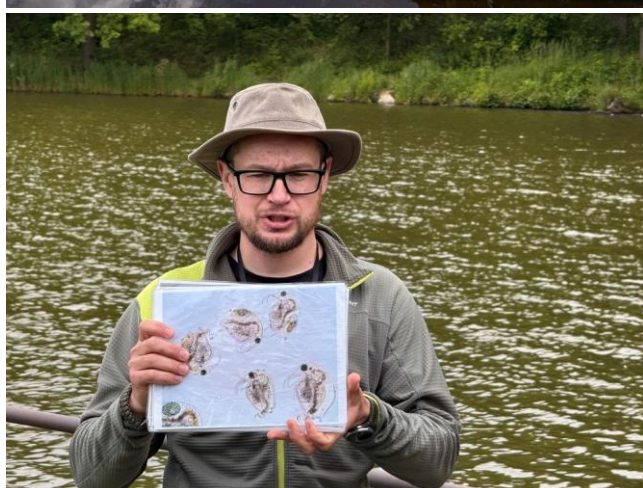
Závěr a výzva: 🌱 🌐 😊

Rybníční ekosystém je velmi křehký a je možné ho významně pozitivně či negativně ovlivňovat vhodným či nevhodným managementem. O rybníky je nutné neustále pečovat. Je nutné hledat ekonomické, legislativní i odborné nástroje k motivaci udržitelného hospodaření vlastníků a pachtýřů. Významným nástrojem ke změně může být veřejnost, formulující společenskou objednávku a politici jako nositelé změn, kteří na ni budou reagovat. Je třeba hledat cesty, jak budou všichni zúčastnění aktéři vzájemně komunikovat a spolupracovat.

Organizátoři konference vyzývají odpovědné instituce, zejména Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR, krajské a obecní úřady, dále vlastníky rybníků, rybáře, vědecké pracovníky, ale i širokou veřejnost, aby se aktivně a efektivně zapojily do podpory a implementace výše uvedených opatření, a tím napomohly k udržitelnému rozvoji rybníčních ekosystémů v České republice.

Fotogalerie:

Společnost pro zahradní
a krajinářskou tvorbu

Správa zeleně

Akce se konala s finanční podporou Jihočeského kraje v rámci ekologické výchovy a vzdělávání.

Jihočeský kraj

Akci dále podpořili: 🌿 🐦 😊

město
Strakonice

BLATENSKÁ RYBA

Rybářství Srlín s.r.o.: <https://www.nasadoveryby.cz>

Garant, spoluorganizátor a moderátor konference: Ing. Jaroslav Brůžek, vedoucí OŽP MÚ Strakonice
Hlavní organizátorka za kancelář SZKT: Ing. Dana Céová, Projektová manažerka pro státní správu
a samosprávu, tel.: 606 058 384, e-mail: ceova@szkt.cz

Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, z.s.

Plzeňská 247/59, 150 00 Praha 5 – Košíře | +420 257 323 953 | kancelar@szkt.cz | IČO: 44684932 | DIČ: CZ44684932 | www.szkt.cz